

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna samt med förslag till lagar som har samband med detta

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna det i Bryssel den 19 december 2003 ingångna avtalet mellan Europeiska unionen samt Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna. Avtalet grundar sig på artiklarna 24 och 38 i fördraget om Europeiska unionen.

Syftet med avtalet är att effektivisera och underlätta samarbetet mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen samt Island och Norge kring internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden. Med stöd av avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater samt Norge och Island kan vissa bestämmelser i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna tillämpas. Dessa bestämmelser gäller bland annat förhör med vittnen genom video- och telefonkonferens, gemensamma utredningsgrupper, hemliga utredningar, avlyssning av telemeddelanden, framställningar om rättslig hjälp som gäller bankkonton samt politiska brott.

Den ovan nämnda konventionen mellan Europeiska unionens medlemsstater och protokollet till konventionen har redan godkänts nationellt i Finland och de tillämpas i förhållande till de andra medlemsstater som också har godkänt dem nationellt. En del av bestämmelserna i konventionen och protokollet kan redan nu tillämpas i förhållande till Island och Norge med stöd av Schengenregelverket. Det i propositionen för godkännande föreslagna avtalet skall göra det möjligt att tillämpa nämnda konvention och protokoll mellan Europeiska unionens medlemsländer i sin helhet i förhållande till Island och Norge.

Avsikten är att underrätta generalsekreteraren för Europeiska unionens råd om avtalets godkännande, när riksdagen och statsrådet har godkänt avtalet. Avtalet har inte ännu trätt i kraft internationellt.

I propositionen ingår även förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och om ändring av lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål. Lagarna är avsedda att träda i kraft samtidigt som avtalet. Enligt förslaget skall om ikraftträdandet av lagarna bestämmas genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Gällande bestämmelser om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden	3
2.2 Finlands lagstiftning och Europeiska unionens behörighet	4
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	4
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER.....	5
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN.....	6
DETALJMOTIVERING	7
1 Innehållet i avtalet och förhållande till lagstiftningen i Finland.....	7
2 Lagförslag.....	10
2.1 Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna.....	10
2.2 Lag om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevis syfte i brottmål	11
3 Ikraftträdande	11
4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning.....	12
4.1 Behovet av riksdagens samtycke.....	12
4.2 Behandlingsordning.....	12
LAGFÖRSLAG	14
1. Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna.....	14
2. Lag om ändring av 7 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevis syfte i brottmål	15
FÖRDRAGSTEXT	16
Avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och 2001 års protokoll till denna.....	16
BILAGA	22
PARALLELLEXT	22
Lag om ändring av 7 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevis syfte i brottmål	22

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Propositionen innehåller ett förslag om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna, nedan *avtalet* (EUT L 26, 29.1.2004, s. 3).

Avtalet bereddes utifrån ett beslut som Europeiska unionens råd fattade den 19 december 2002. Genom beslutet bemyndigades ordförandestaten i enlighet med artiklarna 24 och 38 i Fördraget om Europeiska unionen att inleda förhandlingar om att i förhållande till Island och Norge tillämpa vissa bestämmelser i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EUT C 197, 12.7.2000, s. 1) och i det protokoll om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionens medlemsstater (EUT C 326, 21.11.2001, s. 1) som fogas till konventionen. Rådet fattade den 17 december 2003 beslut (2004/79/EG) om att avtalet kan under-tecknas. Avtalet undertecknades i Bryssel den 19 december 2003.

Förhandlingarna om avtalet grundade sig på att Island och Norge redan på grund av Schengenregelverket deltar i tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (FördrS 88/2005), nedan *2000 års konvention om rättslig hjälp*, och i det till konventionen fogade protokollet om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (FördrS 44/2005), nedan *2001 års protokoll om rättslig hjälp*. Island och Norge

önskade att de skulle kunna sluta ett avtal utifrån vilket de i förhållande till EU:s medlemsstater kunde tillämpa även andra bestämmelser i 2000 års konvention om rättslig hjälp och i 2001 års protokoll om rättslig hjälp, dvs. konventionen och protokollet i sin helhet. Även Europeiska unionen ansåg att ett sådant avtal var nödvändigt.

Propositionen omfattar även ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet. I lagen ingår även en materiell bestämmelse om tillämpningen av konventionen.

Dessutom ingår det i propositionen ett förslag till lag om ändring av 7 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål (150/2004), vilket sättandet i kraft av avtalet förutsätter.

2 Nuläge

2.1 Gällande bestämmelser om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

I Finland regleras den internationella rättshjälp i straffrättsliga ärenden av både nationell lagstiftning och internationella överenskommelser. Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) är en viktig allmän lag om rättslig hjälp i brottmål. Bestämmelser om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden ingår även i flera andra lagar. Finland har även anslutit sig till ett otal internationella konventioner som innehåller bestämmelser om Finlands skyldighet att lämna rättslig hjälp i brottmål till andra stater samt om Finlands rättighet att få rättslig hjälp i brottmål av andra stater. Gällande reglering av internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden behandlas utförligare i regeringspropositionerna om sättande i kraft

av 2000 års konvention och 2001 års protokoll om rättslig hjälp (RP 31/2003 rd och RP 178/2004 rd).

Finland har nationellt godkänt 2000 års konvention om rättslig hjälp i februari 2004. Finland har tillämpat konventionen sedan maj 2004 innan den trädde i kraft internationellt. Konventionen trädde i kraft internationellt den 23 augusti 2005. För närvarande har konventionen satts i kraft nationellt av alla EU:s medlemsstater utom Bulgarien, Grekland, Italien, Irland, Luxemburg, Malta och Rumänien.

Finland har nationellt godkänt 2001 års protokoll om rättslig hjälp i januari 2005. Finland har tillämpat konventionen sedan maj 2005 innan den trädde i kraft internationellt. Protokollet trädde i kraft internationellt den 5 oktober 2005. För närvarande har protokollet satts i kraft nationellt av alla EU:s medlemsstater utom Bulgarien, Estland, Grekland, Italien, Irland, Luxemburg, Malta och Rumänien.

2.2 Finlands lagstiftning och Europeiska unionens behörighet

Den EU-rättsliga rättsgrunden för det i propositionen för godkännande föreslagna avtalet är artiklarna 24 och 38 i Fördraget om Europeiska unionen, nedan *unionsfördraget*. Enligt artiklarna 24 och 38 i unionsfördraget kan Europeiska unionens råd bemyndiga ordförändestaten att förhandla avtal med en eller flera stater även om de ärenden som det bestäms om i VI avdelningen om polissamarbete och straffrättsligt samarbete i unionsfördraget. Enligt artikel 24.5 skall ett avtal inte vara bindande för en medlemsstat som i rådet förklarar sig vara tvungen uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden. I nämnda avtal anses unionen utöva behörigheten att sluta avtal i enlighet med rådets beslut, men unionen anses inte ha uteslutande behörighet att träffa internationella avtal med tredjeländer.

De första överenskommelserna om straffrättsligt samarbete som träffades utifrån artiklarna 24 och 38 i unionsfördraget var de i juni 2003 undertecknade överenskommelserna mellan EU och Amerikas förenta stater om utlämning för brott samt om ömsesidig

rättslig hjälp i brottmål, nedan *EU—USA -avtalen*. I regeringspropositionen om godkännande av ifrågasvarande avtal (RP 86/2005 rd, s. 7—9) behandlas frågorna om behörighet som anknyter till artikel 24 i unionsfördraget på ett utförligare sätt.

Så som i fråga om de ovan nämnda EU—USA -avtalen har Finland även i fråga om det avtal som avses i denna proposition lämnat en förklaring i enlighet med artikel 24.5 i unionsfördraget om de krav som följer av egna konstitutionella förfaranden. Förklaringen lämnades i rådet den 17 december 2003. En motsvarande förklaring lämnades vid denna tidpunkt även av 11 andra medlemsstater. Förklaringen innebär att avtalet blir bindande för Finland först när riksdagen har godkänt det. Förklaringen har lämnats eftersom avtalet omfattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att godkänna och nationellt sätta i kraft avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp.

Med stöd av avtalet kan i förbindelserna mellan Finland samt Island och Norge tillämpas de bestämmelser i 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp som inte redan kan tillämpas utifrån Schengenregelverket.

Sådana bestämmelser är enligt artikel 1 i avtalet med avseende på 2000 års konvention om rättslig hjälp bl.a. bestämmelserna om formaliteter och förfaranden för verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp (artikel 4), återställande (artikel 8), tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i utredningssyfte (artikel 9), förhör med vittnen genom video- och telefonkonferens (artiklarna 10 och 11), gemensamma utredningsgrupper (artikel 13), hemliga utredningar (artikel 14), tjänstemäns straffrättsliga och civilrättsliga ansvar (artiklarna 15 och 16) samt avlyssning av teledokument (artiklarna 17—22).

I fråga om 2001 års protokoll om rättslig hjälp kan i förbindelserna mellan Finland samt Island och Norge enligt artikel 1 i avtalet tillämpas bestämmelser bl.a. om begäran om information om bankkonton och banktransaktioner (artikel 1.1—1.5 och artikel 2), framställningar om övervakning av banktransaktioner (artikel 3) och politiska brott (artikel 9).

Med stöd av Schengenregelverket kan Finland i förbindelserna med Island och Norge tillämpa bestämmelserna i 2000 års konvention om rättslig hjälp bl.a. i fråga om förfaranden i samband med vilka rättslig hjälp skall ges (artikel 3), översändande och delgivning av rättegångshandlingar (artikel 5), översändande av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp (artikel 6), informationsutbyte på eget initiativ (artikel 7), kontrollerade leveranser (artikel 12) och skydd av personuppgifter (artikel 23). I fråga om 2001 års protokoll om rättslig hjälp kan redan bestämmelsen i artikel 8 om skatte-, tull- och valutabrott tillämpas. Tillämpligheten av ifrågavarande artiklar i förhållande till Island och Norge grundar sig på att artiklarna anses vidareutveckla Schengenregelverket, vilket också Island och Norge har förbundit sig till. Rättsgrunden för tillämpningen är avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa stater associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 176, 10.7.1999, s. 36) samt artikel 2.1 i 2000 års konvention om rättslig hjälp och artikel 15 i 2001 års protokoll om rättslig hjälp.

Avtalet innehåller även bestämmelser om Europeiska gemenskapernas domstols ställning (artikel 2) och Eurojusts ställning (artikel 3). Dessutom innehåller avtalet bestämmelser om förfarande vid avgörandet av tvister (artikel 4), översyn av avtalet (artikel 5), ikraftträdande (artikel 6) samt övriga slutbestämmelser (artiklarna 7—10).

Vid ikraftsättandet av det nu för godkännande föreslagna avtalet är det i sak fråga om att vissa bestämmelser i 2000 års konvention om rättslig hjälp och i 2001 års protokoll om rättslig hjälp, vilka redan godkänts nationellt i Finland, skall börja tillämpas i förhållande till Island och Norge. Eftersom de ifrågava-

rande avtalsbestämmelserna redan har godkänts nationellt i Finland innehåller regeringspropositionen inte någon detaljmotivering i fråga om dem. Detaljmotiveringen till ifrågavarande artiklar ingår i regeringspropositionerna om godkännande av 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp.

Finland har tillsammans med Island och Norge som hör till de nordiska länderna traditionellt bedrivit långt gående internationellt samarbete även i brottmål. För Finlands del är det ändamålsenligt att i förhållande till ifrågavarande stater tillämpa samma reglering som i förhållande till EU:s medlemsstater.

Så som ovan konstaterats är avsikten att sätta i kraft avtalet genom en så kallad blankettlag, varvid bestämmelserna i avtalet tillämpas direkt. Avtalet omfattar i huvudsak enbart hänvisningar till de tillämpliga bestämmelserna i 2000 års konvention om rättslig hjälp och om 2001 års protokoll om rättslig hjälp.

I samband med sättandet i kraft av 2000 års konvention om rättslig hjälp fogades även vissa materiella bestämmelser om tillämpningen av konventionen till lagen om sättande i kraft av konventionen. En del av dessa bestämmelser är på grund av sin lydelse inte tillämpliga på Island och Norge. Propositionen omfattar även ett förslag om att tillämpningsområdet för ifrågavarande bestämmelser utvidgas att gälla även Island och Norge.

Dessutom föreslås i propositionen en ändring av 7 § 2 mom. i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevis syfte i brottmål så att Island och Norge i detta avseende jämställs med medlemsstaterna i Europeiska unionen. Av ändringen följer att det vid tillfällig överföring till Island och Norge inte skall behövas samtycke av den berörda personen, om inte denne är finsk medborgare.

4 Propositionens konsekvenser

Sättandet i kraft av avtalet i Finland syftar till att effektivisera samarbetet inom internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden mel-

lan myndigheterna i Finland samt Island och Norge. Finland kan i förhållande till Island och Norge tillämpa samma reglering som i förhållande till EU:s medlemsstater. De viktigaste konsekvenserna för de finska myndigheternas verksamhet har emellertid redan följt av ikraftträdandet av 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp (RP 31/2003 rd, s. 11—13 och RP 178/2004 rd, s. 8). De ändringar som ikraftträdandet av konventionen och protokollet medfört skall enligt förslaget i fortsättningen gälla även de finska myndig-

heternas verksamhet i förhållande till Island och Norge.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Under beredningen har utlåtanden kommit in från Centralkriminalpolisen, Finlands Advokatförbund r.f. och Riksåklagarämbetet.

Statsrådet sände riksdagen en utredning om avtalet (E 91/2002 rd) medan avtalsförhandlingarna pågick.

DETALJMOTIVERING

1 Innehållet i avtalet och förhållande till lagstiftningen i Finland

Artikel 1. I artikel 1.1 föreskrivs vad som av bestämmelserna i EU:s 2000 års konvention om rättslig hjälp och i 2001 års protokoll till denna tillämpas på förhållandena mellan Island och Norge samt på de ömsesidiga förhållandena mellan vardera staten och Europeiska unionens medlemsstater. Bestämmelserna i konventionen och protokollet tillämpas, om inte något annat föranleds av bestämmelserna i avtalet.

De bestämmelser som tillämpas i 2000 års konvention om rättslig hjälp är konventionens artiklar 4, 8—11, 13—22, 25 och 26 samt artiklarna 1 och 24 till de delar som de sist nämnda är av betydelse vid tillämpningen av någon annan ovan nämnd artikel.

Artiklarna i fråga innehåller bestämmelser om följande frågor:

- a. formaliteter och förfaranden för verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp (artikel 4—RP 31/2003 rd, s. 17—20)
- b. återställande (artikel 8—RP 31/2003 rd, s. 32—34)
- c. tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i utredningssyfte (artikel 9—RP 31/2003 rd, s. 34—36)
- d. förhör genom videokonferens (artikel 10—RP 31/2003 rd, s. 36—45)
- e. förhör med vittnen och sakkunniga genom telefonkonferens (artikel 11—RP 31/2003 rd, s. 45—48)
- f. gemensamma utredningsgrupper (artikel 13—RP 31/2003 rd, s. 50—52)
- g. hemliga utredningar (artikel 14—RP 31/2003 rd, s. 52—59)
- h. tjänstemäns straffrättsliga ansvar (artikel 15—RP 31/2003 rd, s. 59—60)
- i. tjänstemäns civilrättsliga ansvar (artikel 16—RP 31/2003 rd, s. 60—61)

j. myndigheter som är behöriga att beordra avlyssning av teledelanden, framställningar om avlyssning av teledelanden, avlyssning av teledelanden på det nationella territoriet genom förmedling av tjänsteleverantörer, avlyssning av teledelanden på en annan medlemsstats territorium utan tekniskt bistånd från en annan medlemsstat, ansvar för teleoperatörers kostnader, bilaterala överenskommelser (artiklarna 17—22—RP 31/2003 rd, s. 61—79)

k. reservationer (artikel 25—RP 31/2003 rd, s. 82—83)

l. territoriell tillämpning (artikel 26—RP 31/2003 rd, s. 83)

m. sambandet med andra konventioner om ömsesidig rättslig hjälp (artikel 1—RP 31/2003 rd, s. 14—15)

n. förklaringar (artikel 24—RP 31/2003 rd, s. 81—82)

Bestämmelser som tillämpas i 2001 års protokoll om rättslig hjälp är artikel 1.1—1.5, artiklarna 2—7, 9, 11 och 12.

Artiklarna i fråga innehåller bestämmelser om följande frågor:

- a. begäran om information om bankkonton (artikel 1.1—1.5—RP 178/2004 rd, s. 10—12)
- b. framställningar om information om banktransaktioner (artikel 2—RP 178/2004 rd, s. 12—13)
- c. framställningar om övervakning av banktransaktioner (artikel 3—RP 178/2004 rd, s. 13—15)
- d. sekretess (artikel 4—RP 178/2004 rd, s. 15—16)
- e. informationsskyldighet (artikel 5—RP 178/2004 rd, s. 16)
- f. kompletterande framställningar om rättslig hjälp (artikel 6—RP 178/2004 rd, s. 16—17)
- g. banksekretess (artikel 7—RP 178/2004 rd, s. 17—18)
- h. politiska brott (artikel 9—RP 178/2004 rd, s. 19—20)

i. reservationer (artikel 11—RP 178/2004 rd, s. 21)

j. territoriell tillämpning (artikel 12—RP 178/2004 rd, s. 21)

I enlighet med vad som konstateras i den allmänna motiveringen ingår i denna proposition inte någon detaljmotivering för de ovan uppräknade artiklarna i 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp. Ovan har det för varje artikels del hänvisats till de regeringspropositioner där detaljmotiveringen lagts fram.

Som ovan konstaterats har 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp redan trätt i kraft nationellt i Finland. Således tillämpar Finland redan ovan uppräknade konventionsbestämmelser i förbindelserna med sådana övriga medlemsstater i Europeiska union som har satt överenskommelserna i kraft. Med stöd av artikeln inleds tillämpningen av ovan uppräknade konventionsbestämmelser även i förhållande till Island och Norge.

I artikel 1.2 konstateras att de förklaringar som medlemsstaterna har lämnat i enlighet med 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll till denna även skall tillämpas i förbindelserna med Island och Norge.

Med stöd av 2000 års konvention om rättslig hjälp har en medlemsstat kunnat lämna förklaringar i enlighet med artiklarna 9.6, 10.9, 14.4, 18.7 och 20.7. Enligt 2001 års protokoll om rättslig hjälp har förklaring kunnat lämnas i enlighet med artikel 9.2.

Finlands förklaringar i fråga om 2000 års konvention om rättslig hjälp har uppräknats i statsrådets förordning om sättande i kraft av konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater samt om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen och tillämpning av konventionen (624/2005). Finland har lämnat en förklaring i enlighet med artikel 9.6 om att det för tillfälligt överförande av en finsk medborgare krävs samtycke av den person som skall överföras. Den ifrågavarande förklaringen som Finland lämnat tillämpas i fortsättningen med stöd av avtalet således även i förbindelserna med Island och Norge. I fråga om 2001

års protokoll om ömsesidig rättslig hjälp har Finland inte lämnat förklaringar som avses i artikel 1.2.

Artikel 2. Artikeln innehåller bestämmelser om vilken ställning Europeiska gemenskapernas domstol har i förhållande till Island och Norge.

Enligt artikel 2.1 granskar de avtalslutande parterna fortlöpande utvecklingen av rättspraxis vid Europeiska gemenskapernas domstol, samt utvecklingen av rättspraxis vid behöriga domstolar i Island och Norge i fråga om dessa bestämmelser. Målet är att de avtalslutande parterna skall tillämpa och tolka de bestämmelser som avses i artikel 1 på ett så enhetligt sätt som möjligt. Därför skall en mekanism inrättas för att säkerställa regelbunden ömsesidig överföring av information om denna rättspraxis. Den nämnda mekanismen har ännu inte börjat byggas upp.

Enligt artikel 2.2 skall Island och Norge ha rätt att inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter till EG-domstolen i fall där en domstol i en medlemsstat har hänskjutit en fråga rörande tolkningen av de bestämmelser som anges i artikel 1 till EG-domstolen för förhandsavgörande. Avsikten med bestämmelsen är att säkra Islands och Norges möjlighet att framställa synpunkter till EG-domstolen när den behandlar fall som gäller konventionen om rättslig hjälp eller protokollet om rättslig hjälp.

Artikel 3. I artikeln bestäms vilken ställning Eurojust har i samarbetet för rättslig hjälp i brottmål med Island och Norge.

Om en framställning avslås, får Island eller Norge be att den anmodade medlemsstaten rapporterar till Eurojust om problemen vid verkställigheten av en framställning i syfte att möjliggöra en praktisk lösning. Avsikten med artikeln är att den skall motsvara bestämmelserna om Eurojusts ställning i artikel 10.2 i 2001 års protokoll om rättslig hjälp.

Artikel 4. Artikeln innehåller bestämmelser om lösning av tvister som gäller tolkning eller tillämpning av avtalet eller av bestämmelser som avses i artikel 1.

Enligt artikeln får en tvist mellan antingen Island eller Norge och en medlemsstat i Europeiska unionen av en tvistande part hänskjutas till ett möte med företrädare för regeringarna för medlemsstaterna i Europeiska

unionen och för Island och Norge. Tvisten borde lösas inom sex månader.

Artikel 5. Artikeln innehåller bestämmelser om översyn av avtalet. Enligt den utförs en gemensam översyn av detta avtal senast inom fem år efter det att avtalet har trätt i kraft. Översynen skall särskilt avse det praktiska genomförandet, tolkningen och utvecklingen av avtalet. Den kan även innefatta frågor som konsekvenserna av ytterligare utveckling av Europeiska unionen avseende områden som omfattas av avtalet.

Artikel 6. Artikeln reglerar ikraftträdandet av protokollet.

Enligt artikel 6.1 underrättar de avtalslutande parterna varandra om fullgörandet av de förfaranden som krävs för att de skall kunna uttrycka sitt samtycke till att vara bundna av avtalet.

Enligt artikel 6.2 får Island eller Norge när de lämnar underrättelse enligt punkt 1, eller i förekommande fall vid en senare tidpunkt, göra vilken som helst sådan förklaring som avses i 2000 års konvention om rättslig hjälp och i 2001 års protokoll om rättslig hjälp.

Enligt artikel 6.3 skall avtalet träda i kraft, när det gäller de relevanta bestämmelserna i 2000 års konvention om rättslig hjälp, den första dagen i den tredje månaden efter den dag då generalsekretären för Europeiska unionens råd fastställer att alla formella krav på samtycke till avtalet från parterna, eller på deras vägnar, har fullgjorts, eller den tidpunkt då 2000 års konvention om rättslig hjälp träder i kraft i enlighet med artikel 27.3 i denna, om denna tidpunkt infaller senare. När det gäller de relevanta bestämmelserna i 2000 års konvention om rättslig hjälp skapas i och med avtalets ikraftträdande rättigheter och skyldigheter mellan Island och Norge samt mellan Island, Norge och de medlemsstater i EU för vilka 2000 års konvention om rättslig hjälp har trätt i kraft.

I artikel 6.4 har ikraftträdandet i fråga om bestämmelserna i 2001 års protokoll om rättslig hjälp definierats på samma sätt som i artikel 6.3.

Enligt artikel 6.5 skall ifrågavarande rättigheter och skyldigheter därefter börja gälla mellan Norge, Island och andra medlemsstater i EU från och med de tidpunkter då 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års

protokoll om rättslig hjälp träder i kraft för dessa övriga medlemsstater i EU.

Enligt artikel 6.6 skall avtalet tillämpas endast på förfaranden om ömsesidig rättslig hjälp som inletts efter den tidpunkt då avtalet skapat rättigheter och skyldigheter i enlighet med punkterna 3 och 4.

Artikel 7. När nya medlemsstater i EU ansluter sig till 2000 års konvention om rättslig hjälp och 2001 års protokoll om rättslig hjälp skapas i enlighet med avtalet rättigheter och skyldigheter mellan dessa nya medlemsstater och Island och Norge.

Artikel 8. Enligt artikel 8.1 får avtalet sägas upp av de avtalslutande parterna. Om avtalet sägs upp av antingen Island eller Norge, skall avtalet fortsätta att vara i kraft mellan EU och den stat som inte har sagt upp det.

Enligt artikel 8.2 får en uppsägning av avtalet enligt punkt 1 verkan sex månader efter inlämning av en underrättelse om att avtalet skall sägas upp. Förfaranden för att efterkomma framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som vid denna tidpunkt fortfarande är oavslutade skall fullgöras i överensstämmelse med bestämmelserna i avtalet.

Enligt artikel 8.3 skall avtalet vara uppsagt vid uppsägning av det avtal av den 18 maj 1999 som slutits mellan Europeiska unionens råd, Republiken Island och Konungariket Norge om dessa länders associering till tillämpningen, genomförandet och utvecklingen av Schengenregelverket.

Enligt artikel 8.4 får uppsägning av avtalet verkan för samma part eller parter och vid samma tidpunkt som uppsägningen av det associeringsavtal av den 18 maj 1999 som avses i punkt 3.

Artiklarna 9 och 10. Artiklarna innehåller bestämmelser om avtalets depositarie och språk.

Till avtalet hör dessutom tre förklaringar varav en är från Förenade konungariket och gäller tillämpning av avtalet på Gibraltar. De två övriga förklaringarna gäller parternas förbindelse att samråda effektivt i syfte att förhindra eventuella tvister samt de kontakter till det europeiska rättsliga nätverkets kontaktpunkter som Norges och Islands myndigheter har.

2 Lagförslag

2.1 Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig bestämmelse om att de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse enligt vilken vad som i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen (148/2004), nedan *ikraftträdandelagen*, och i 17 § 2 mom. i skjutvapenlagen (1/1998) bestäms om tillämpning av konventionen eller Europeiska unionens medlemsstater eller deras tjänstemän tillämpas även på Island och Norge samt på deras tjänstemän.

Syftet med bestämmelsen är att materiella bestämmelser som gäller tillämpningen av konventionen och som utfärdats i samband med ikraftsättandet av 2000 års konvention om rättslig hjälp även skall tillämpas på Island och Norge. Huvuddelen av dessa bestämmelser ingår i den ovan nämnda *ikraftträdandelagen*.

I 2 § i *ikraftträdandelagen* ingår en bestämmelse om delgivning av rättegångshandlingar per post, som enligt sin formulering redan lämpar sig för Island och Norge. Bestämmelsen gäller tillämpningen av artikel 5 i 2000 års konvention om rättslig hjälp, som har ansetts innebära en utveckling av Schengenregelverket och som därför redan kan tillämpas i förbindelserna med Island och Norge.

I 3 § i *ikraftträdandelagen* bestäms på vilka villkor en behörig tjänsteman i en annan

medlemsstat i Europeiska unionen kan ges rätt att utföra täckoperationer och bevisprovokationer genom köp i Finland. Bestämmelserna i paragrafen skall i fortsättningen tillämpas även på isländska och norska behöriga tjänstemän.

I 4–6 § i *ikraftträdandelagen* ingår kompletterande bestämmelser till föreskrifterna om avlyssning av teledeländan i 2000 års konvention om rättslig hjälp. Även dessa bestämmelser skall i fortsättningen tillämpas i förhållande till Island och Norge.

I samband med sättandet i kraft av 2000 års konvention om rättslig hjälp ändrades också 17 § i skjutvapenlagen med stöd av *ikraftträdandelagen* 3 § så att lagens tillämpningsområde inte omfattar sådana tjänstemän i andra medlemsstater som är verksamma på Finlands territorium. Ändringen av skjutvapenlagens tillämpningsområde skall i fortsättningen på motsvarande sätt gälla även de behöriga tjänstemännen i Island och Norge.

I samband med sättandet i kraft av 2000 års konvention om rättslig hjälp ändrades dessutom i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) 95 § som gäller teleföretagens skyldighet att utrusta sitt system. Gällande formulering, enligt vilken teleföretagens skyldighet att utrusta sitt system även gäller den i 2000 års konvention om rättslig hjälp avsedda avlyssningen av teledeländan och teleövervakningen kan anses vara tillämplig på Island och Norge efter godkännandet och sättandet i kraft av detta avtal. Detta beror på att det även för dessa stater i fortsättningen skall vara fråga om verksamhet i enlighet med 2000 års konvention om rättslig hjälp.

Dessutom anknyter även lagen om gemensamma utredningsgrupper (1313/2002) till sättandet i kraft av 2000 års konvention om rättslig hjälp. Lagen tillämpas redan nu på Island och Norge, varför det inte finns behov av att ändra lagen i detta sammanhang.

I samband med sättandet i kraft av 2001 års protokoll om rättslig hjälp stiftades ingen sådan materiell lagstiftning vars tillämpningsområde i detta sammanhang separat borde utvidgas att omfatta Island och Norge.

3 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig bestämmelse om *ikraftträdande*. Enligt bestämmelsen föreskrivs om lagens *ikraftträdande*.

dande genom förordning av statsrådet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet.

2.2 Lag om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål

7 §. Enligt gällande formulering i 2 mom. krävs det också för överföring av andra än finska medborgare till en annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen samtycke av den berörda personen i sådana fall som avses i 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom.

Momentet föreslås bli ändrat så att Island och Norge jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen. Av andra än finska medborgare krävs då samtycke i de fall som avses i momentet när överföring sker till en annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen, Island eller Norge.

Förslaget grundar sig på att även lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål stiftades i samband med ikraftsättandet av 2000 års konvention om rättslig hjälp. Lagen grundar sig emellertid i huvudsak på den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål av år 1959 (FördrS 30/1981) och på att Finland i samband med ikraftsättandet av 2000 års konvention om rättslig hjälp återtog sin reservation till artikel 11 i den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål.

I ovan nämnda lag är det endast bestämmelserna i 4 § 3 mom. och 5 § 2 mom. som grundar sig särskilt på artikel 9 i 2000 års konvention om rättslig hjälp. Dessutom finns det endast i lagens 7 § 2 mom. en specialbestämmelse om medlemsstaterna i Europeiska unionen. I övrigt tillämpas lagen allmänt på alla stater och därmed även på Island och Norge.

I fråga om artikel 9 i 2000 års konvention om rättslig hjälp har Finland lämnat en sådan i artikel 9.6 avsedd underrättelse, enligt vilken det för en överenskommelse enligt artikel 9.1 krävs samtycke enligt artikel 9.3, om den person som överförs är finsk medborgare. Enligt artikel 1.3 i det avtal som genom denna proposition framlagts för godkännande tillämpas en underrättelse som Finland lämnat även på Island och Norge, eftersom syftet

med avtalet är att tillämpa samma reglering på ifrågavarande stater som mellan Europeiska unionens stater. Därför kan Finland inte längre enligt 7 § 2 mom. i lagen om tillfälligt överförande förutsätta att det för i 5 § 2 mom. i nämnda lag avsedd överföring förutsätts samtycke av någon annan än en finsk medborgare, om personen överförs till Island eller Norge. Vid överföring som avses i 5 § 2 mom. skall Island och Norge alltså jämföras med medlemsstaterna i Europeiska unionen.

Enligt 7 § 2 mom. i ovan nämnda lag förutsätts samtycke av någon annan än en finsk medborgare också i sådana fall som avses i lagens 4 § 1 mom. Det i denna proposition för godkännande framlagda avtalet förutsätter inte att Island och Norge till denna del skulle jämföras med Europeiska unionens medlemsstater. I syfte att säkra att regleringen är tydlig och systemet fungerar smidigt föreslås emellertid att så skall göras. Enligt förslaget skall Island och Norge m.a.o. helt jämföras med Europeiska unionens medlemsstater i lagen om tillfälligt överförande. Det har ansetts att det inte finns hinder för detta, eftersom Island och Norge är stater som med tanke på garanterat rättsskydd väl kan jämföras med unionens medlemsstater. Det i 7 § 2 mom. avsedda kravet på samtycke vid överföring till någon annan än en medlemsstat i Europeiska unionen grundar sig på att man för medlemsstaternas del säkrast kan utgå från antagandet att rättsmedlen för personen i fråga och de förhållanden där personen förlorat sin frihet är tillräckligt likadana som motsvarande förhållanden i Finland (RP 31/2003 rd, s. 85). I fråga om Island och Norge är det ingen tvekan om att likheten är tillräcklig.

De föreslagna ändringarna gäller endast andra än finska medborgare som överförs till en annan stat. Förslagen påverkar alltså inte sådana fall då finska medborgare överförs till en annan stat och för vilka det alltid krävs samtycke i enlighet med 1 mom.

3 Ikraftträdande

Enligt artikel 6 i avtalet förutsätter dess ikraftträdande att generalsekreteraren för Europeiska unionens råd fastställer att alla med-

lemsstater samt Island och Norge har meddelat att alla formella krav på samtycke till detta avtal har uppfyllts för deras del. Avtalet träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter den dag då generalsekretären för Europeiska unionens råd har fastställt att ovan nämnda krav är uppfyllda.

Avtalet innehåller inte bestämmelser om tillfällig tillämpning varför avtalet inte kan börja tillämpas mellan Finland samt Island och Norge förrän avtalet har trätt i kraft internationellt, dvs. förrän även alla andra medlemsstater har slutfört de behövliga nationella förfarandena om godkännande.

När propositionen överlämnades hade Lettland och Sverige meddelat att avtalet godkänts. En del av medlemsstaterna förutsätter inte ett särskilt nationellt godkännandeförfarande.

Artikel 7 i avtalet innehåller bestämmelser om nya medlemsstater. Eftersom avtalet har undertecknats i december 2003, innan 12 nya medlemsstater anslöt sig till Europeiska unionen 2004 och 2007, torde man kunna anse att ikraftträdandet av avtalet inte förutsätter meddelande från dessa nya medlemsstater om slutförande av de nationella förfarandena för godkännande.

Bestämmelser om ikraftträdandet av den föreslagna lagen om sättande i kraft av avtalet skall enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

Även förslaget till lag om ändring av lagen om tillfällig överföring av en frihetsberövad person i bevisyfte i brottmål föreslås träda i kraft samtidigt med avtalet vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Det avtal som framlagts för godkännande har slutits med stöd av artiklarna 24 och 38 i unionsfördraget. Finland har lämnat rådet en i artikel 24.5 i unionsfördraget avsedd förklaring om de krav som följer av egna konstitutionella förfaranden. Förklaringen innebär att avtalet inte blir bindande för Finland för-

rän riksdagen har godkänt det. Förklaringen har lämnats därför att det enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bl.a. för fördrag och internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

En bestämmelse om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse skall således enligt grundlagsutskottets ställningstagande anses höra till området för lagstiftningen, 1) om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen skall föreskrivas i lag eller 4) om det finns lagbestämmelser om den sak som lagen gäller eller 5) det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11/2000 rd och 12/2000 rd).

Bestämmelser om internationell rättslig hjälp i brottmål utfärdas i Finland genom lag, varför avtalet hör till området för lagstiftningen. Avtalet innehåller i sig inte materiella bestämmelser om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden, men i avtalet regleras tillämpningen av bestämmelser i andra avtal i förbindelserna mellan EU:s medlemsländer samt Island och Norge.

Artikel 1 i avtalet gäller tillämpningen av vissa bestämmelser i 2000 års konvention om rättslig hjälp i brottmål samt 2001 års protokoll om rättslig hjälp i förhållande till Island och Norge. Bestämmelsen inverkar på konventionens och protokollets regionala tillämpningsområde och hör därför till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd).

4.2 Behandlingsordning

De bestämmelser i 2000 års konvention om rättslig hjälp som med stöd av det avtal som i propositionen framläggs för godkännande skall tillämpas i förhållande till Island och Norge är förknippade med flera grundlagsfrågor. Avtalet har således indirekta verk-

ningar i sådana frågor. Grundlagsutskottet har emellertid ansett att 2000 års konvention om rättslig hjälp i brottmål inte gäller grundlagen och att konventionen följaktligen kan godkännas med enkel majoritet (GrUU 9/2003). Utvidgningen av konventionens tillämpningsområde till Island och Norge ger inte orsak till att bedöma saken på nytt sätt.

Redan på ovan nämnda grunder innehåller avtalet inte bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. och det lagförslag som ingår i propositionen gäller inte grundlagen på det sätt som avses i dess 95 § 2 mom. Avtalet kan således godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av det som anförs ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

Riksdagen skall godkänna det i Bryssel den 19 december 2003 ingångna avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna.

Eftersom fördraget innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i 2001 års protokoll till denna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 19 december 2003 ingångna avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och 2001 års protokoll till denna gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

stiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen (148/2004) och i 17 § 2 mom. i skjutvapenlagen (1/1998) bestäms om tillämpning av konventionen eller Europeiska unionens medlemsstater eller deras tjänstemän tillämpas även på Island och Norge samt på deras tjänstemän.

2 §

Vad som i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lag-

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevis- syfte i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 februari 2004 om tillfälligt överförande av frihetsberövade perso-
ner i bevis syfte i brottmål (150/2004) 7 § 2 mom. som följer:

7 §

Också för överföring av någon annan än en
finsk medborgare till en annan stat än en
medlemsstat i Europeiska unionen, Island el-
ler Norge i sådana fall som avses i 4 §

1 mom. och 5 § 2 mom. krävs samtycke av
den berörda personen.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 25 maj 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

Fördragstext

AVTAL

mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och 2001 års protokoll till denna

EUROPEISKA UNIONEN

å ena sidan, och

REPUBLIKEN ISLAND

och

KONUNGARIKET NORGE

å andra sidan,

nedan kallade ”de avtalsslutande parterna”,

SOM ÖNSKAR förbättra det straffrättsliga samarbetet mellan Europeiska unionens medlemsstater och Island och Norge, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om skydd av individens frihet,

SOM ANSER att de nuvarande förbindelserna mellan de avtalsslutande parterna kräver nära samarbete i kampen mot brottslighet,

SOM UNDERSTRYKER de avtalsslutande parternas gemensamma intresse av att säkerställa att den ömsesidiga rättsliga hjälpen mellan Europeiska unionens medlemsstater och Island och Norge ges på ett snabbt och effektivt sätt som är förenligt med de grundläggande principerna i deras nationella lagstiftning och som iakttar individens rättigheter och principer enligt Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950,

SOM UTTRYCKER sitt ömsesidiga förtroende för sina rättssystemers uppbyggnad och funktion och för alla avtalsslutande parters förmåga att garantera en opartisk rättegång,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att komplettera den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål av den 20 april 1959 och andra gällande konventioner på detta område med ett avtal mellan Europeiska unionen och Island och Norge,

SOM ERKÄNNER att bestämmelserna i dessa konventioner förblir tillämpliga på alla frågor som inte omfattas av det här avtalet,

SOM ERINRAR OM att detta avtal, inklusive bilaga I till detta, reglerar ömsesidig rättslig hjälp i brottmål på grundval av principerna i konventionen av den 20 april 1959,

SOM BEAKTAR att i artikel 2.1 i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och i artikel 15 av protokollet av den 16 oktober 2001 till denna de bestämmelser har angivits som utgör en utveckling av Schengenregelverket och som därför har godtagits av Island och Norge i enlighet med deras förpliktelser enligt avtalet av den 18 maj 1999 mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av bestämmelserna i Schengenregelverket,

SOM BEAKTAR att Island och Norge har uttryckt sin önskan att ingå ett avtal som möjliggör för dem att tillämpa de övriga bestämmelserna i 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och i 2001 års protokoll i deras förbindelser med Europeiska unionens medlemsstater,

SOM BEAKTAR att Europeiska unionen också anser ett sådant avtal nödvändigt,

HÄRIGENOM AVTALAS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Enligt bestämmelserna i detta avtal skall innehållet i följande bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000, upprättad av Europeiska unionens råd på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, nedan kallad "EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp", tillämpas i förbindelserna mellan Republiken Island och Konungariket Norge samt i de ömsesidiga förbindelserna mellan var och en av dessa stater och Europeiska unionens medlemsstater:

Artiklarna 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25 och 26 samt artiklarna 1 och 24 i den omfattning som de är relevanta för någon av de övriga artiklarna.

2. Enligt bestämmelserna i detta avtal skall innehållet i följande bestämmelser i protokollet av den 16 oktober 2001, upprättat av Europeiska unionens råd på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, till konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater, nedan kallat "EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp" tillämpas i förbindelserna mellan Republiken Island och Konungariket Norge samt i de ömsesidiga för-

bindelserna mellan var och en av dessa stater och Europeiska unionens medlemsstater:

Artikel 1.1—1.5 och artiklarna 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11 och 12.

3. De förklaringar som medlemsstaterna har lämnat i enlighet med artiklarna 9.6, 10.9, 14.4, 18.7 och 20.7 i EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och artikel 9.2 i protokollet till denna skall även tillämpas i förbindelserna med Republiken Island och Konungariket Norge.

Artikel 2

1. För att de avtalsslutande parterna skall nå målet att uppnå en så likformig tillämpning och tolkning som möjligt av de bestämmelser som anges i artikel 1 skall de fortlöpande granska utvecklingen av rättspraxis vid Europeiska gemenskapernas domstol, samt utvecklingen av rättspraxis vid behöriga domstolar i Island och Norge beträffande dessa bestämmelser. Därför skall en mekanism inrättas för att säkerställa regelbunden ömsesidig överföring av denna rättspraxis.

2. Island och Norge skall ha rätt att inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter till domstolen när en domstol i en medlemsstat har hänskjutit en fråga rörande tolk-

ningen av de bestämmelser som anges i artikel 1 till domstolen för förhandsavgörande.

Artikel 3

Om en framställning avslås får Island eller Norge be att den anmodade medlemsstaten rapporterar till Eurojust om de problem som finns med verkställigheten av en framställning, för att möjliggöra en praktisk lösning.

Artikel 4

En eventuell tvist mellan antingen Island eller Norge och en medlemsstat i Europeiska unionen om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal eller av någon av de bestämmelser som anges i artikel 1 får av en tvistande part hänskjutas till ett möte med företrädare för regeringarna för medlemsstaterna i Europeiska unionen och för Island och Norge, med sikte på att tvisten skall lösas inom sex månader.

Artikel 5

De avtalsslutande parterna är eniga om att utföra en gemensam översyn av detta avtal inom fem år efter det att avtalet har trätt i kraft. Översynen skall särskilt avse det praktiska genomförandet, tolkningen och utvecklingen av avtalet och kan även innefatta frågor som konsekvenserna av ytterligare utveckling av Europeiska unionen avseende områden som omfattas av detta avtal.

Artikel 6

1. De avtalsslutande parterna skall underätta varandra om fullgörandet av de förfaranden som krävs för att de skall kunna uttrycka sitt samtycke till att vara bundna av detta avtal.

2. När de lämnar underrättelse enligt punkt 1, eller i förekommande fall vid en senare tidpunkt, får Island och Norge göra en sådan förklaring som avses i artiklarna 9.6, 10.9, 14.4, 18.7 och 20.7 i EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp och i artikel 9.2 i EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp.

3. När det gäller de relevanta bestämmelserna i EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp skall detta avtal träda i kraft den första dagen i den tredje månaden efter den dag då generalsekreteraren för Europeiska unionens råd fastställer att alla formella krav på samtycke till detta avtal från parterna, eller på deras vägnar, har fullgjorts, eller den tidpunkt då EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp träder i kraft i enlighet med artikel 27.3 i denna, om denna tidpunkt infaller senare. När det gäller de relevanta bestämmelserna i EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp skapas i och med detta avtals ikraftträdande rättigheter och skyldigheter mellan Island och Norge samt mellan Island, Norge och de medlemsstater i EU för vilka EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp har trätt i kraft.

4. När det gäller de relevanta bestämmelserna i EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp skall detta avtal träda i kraft den första dagen i den tredje månaden efter den dag då generalsekreteraren för Europeiska unionens råd fastställer att alla formella krav på samtycke till detta avtal från parterna, eller på deras vägnar, har fullgjorts, eller den tidpunkt då EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp träder i kraft i enlighet med artikel 13.3 i detta, om denna tidpunkt infaller senare. När det gäller de relevanta bestämmelserna i EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp skapas i och med detta avtals ikraftträdande rättigheter och skyldigheter mellan Island och Norge samt mellan Island, Norge och de medlemsstater i EU för vilka EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp har trätt i kraft.

5. Därefter skall dessa rättigheter och skyldigheter börja gälla mellan Norge, Island och andra medlemsstater i EU från och med de tidpunkter då EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp och/eller EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp träder i kraft för dessa övriga medlemsstater i EU.

6. Detta avtal skall tillämpas endast på förfaranden om ömsesidig hjälp som inlett efter den tidpunkt då rättigheter och skyldigheter skapats i enlighet med punkterna 3 och 4.

Artikel 7

När nya medlemsstater i Europeiska unionen ansluter sig till EU:s konvention om ömsesidig rättslig hjälp och/eller EU:s protokoll om ömsesidig rättslig hjälp skall rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal skapas mellan dessa nya medlemsstater och Island och Norge.

Artikel 8

1. Detta avtal får sägas upp av de avtalslutande parterna. Om avtalet sägs upp av antingen Island eller Norge skall avtalet fortsätta att vara i kraft mellan Europeiska unionen och den stat som inte har sagt upp det.

2. En uppsägning av detta avtal enligt punkt 1 får verkan sex månader efter det att underrättelsen om att avtalet skall sägas upp lämnats in. Förfaranden för att efterkomma framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som vid denna tidpunkt fortfarande är oavslutade skall fullgöras i överensstämmelse med bestämmelserna i detta avtal.

3. Avtalet skall vara uppsagt vid uppsägning av det avtal av den 18 maj 1999 som slutits mellan Europeiska unionens råd, Republiken Island och Konungariket Norge om

dessa länders associering till tillämpningen, genomförandet och utvecklingen av Schengenregelverket.

4. Uppsägning av detta avtal enligt punkt 3 får verkan för samma part eller parter och vid samma tidpunkt som uppsägningen av det associeringsavtal som avses i punkt 3.

Artikel 9

1. Generalsekreteraren för Europeiska unionens råd skall vara depositarie för detta avtal.

2. Depositarien skall offentliggöra uppgifter om eventuella underrättelser som rör detta avtal.

Artikel 10

Detta avtal är utfärdat i ett enda original, på danska, engelska, finska, franska, grekiska, iriska, isländska, italienska, nederländska, norska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

Som skedde i Bryssel den nittonde december tjugohundratre.

*BILAGA I***Tillämpning på Gibraltar**

Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, i egenskap av medlemsstat ansvarig för Gibraltar, inbegripet dess yttre förbindelser, bekräftar härmed att detta avtal kommer att få verkan på territoriet när konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och 2001 års protokoll till denna utvidgas till att även omfatta Gibraltar, vilket är avhängigt utvidgningen av 1959 års europeiska konvention om inbördes rättshjälp i brottmål till att omfatta Gibraltar. När så inträffar kommer Förenade kungariket att utse en lämplig myndighet i Gibraltar att vara behörig i frågor som rör avtalet. Formella kommunikationer med denna myndighet kommer att följa överenskommelserna mellan Förenade konungariket och Konungariket Spanien rörande myndigheter i Gibraltar inom ramen för EU:s och EG:s instrument och därtill hörande fördrag, vilka anmäldes till Europeiska unionens medlemsstater och institutioner den 19 april 2000. En kopia av dessa överenskommelser kommer att delges Republiken Island och Konungariket Norge av generalsekreteraren i Europeiska unionens råd.

*BILAGA II***Förklaring från de avtalslutande parterna till avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av vissa bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen och 2001 års protokoll till denna**

De avtalslutande parterna enas om att vid behov samråda när Republiken Island eller Konungariket Norge eller en av Europeiska unionens medlemsstater anser att det finns skäl för detta för att medge effektivast möjliga utnyttjande av detta avtal, inklusive i syfte att förhindra eventuella tvister beträffande det praktiska genomförandet och tolkningen av detta avtal. Detta samråd skall organiseras på lämpligaste sätt, med beaktande av befintliga samarbetsstrukturer.

Förklaring från Republiken Island och Konungariket Norge

Med tanke på att bestämmelserna i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål möjliggör direktkontakt mellan rättsliga myndigheter, förklarar Republiken Island och Konungariket Norge att deras behöriga rättsliga myndigheter när så är lämpligt önskar göra de efterforskningar som krävs genom det europeiska rättsliga nätverkets kontaktpunkter för att fastställa vilken rättslig myndighet i en av Europeiska unionens medlemsstater som har den territoriella behörigheten att initiera och verkställa en begäran om ömsesidigt bistånd.

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 7 § i lagen om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevis- syfte i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 februari 2004 om tillfälligt överförande av frihetsberövade perso-
ner i bevis syfte i brottmål (150/2004) 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 §

Också för överföring av någon annan än en
finsk medborgare till en annan stat än en
medlemsstat i Europeiska unionen i sådana
fall som avses i 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom.
krävs samtycke av den berörda personen.

Föreslagen lydelse

7 §

Också för överföring av någon annan än en
finsk medborgare till en annan stat än en
medlemsstat i Europeiska unionen, *Island el-
ler Norge* i sådana fall som avses i 4 §
1 mom. och 5 § 2 mom. krävs samtycke av
den berörda personen.

*Om ikraftträdandet av denna lag bestäms
genom förordning av statsrådet.*
